דגייז ליה אבנים שלמות כתיב "דמחית מידי

מתותיה ושקיל ליה דאי לא תימא הכי הא

דאמר רב כהנא או יאבנים של קרנות חלולות

היו דכתיב יומלאו כמזרק כזויות מזבח הכא

נמי אבנים שלמות אמר רחמנא אלא דמחית

מידי מתותיה ושקיל ליה ה"ג דמחית מידי

מתותיה ושקיל ליה דרש רבא מאי דכתיב

יוילך בו דוד ושמואל וישבו בנויות ברמה וכי מה

ענין נויות אצל רמה אלא שהיו יושבין ברמה

ועוםקין בנויו של עולם אמרי כתיב יוסמת

ועלית אל המקום ימלמד שבית המקדש גבוה

מכל ארץ ישראל יוארץ ישראל גבוהה מכל

ארצות לא הוו ידעי דוכתיה היכא אייתו

ספר יהושע בכולהו כתיב יוירד ועלה

הגבול ותאר הגבול בשבם בנימין ועלה כתיב

וירד לא כתיב אמרי ש"מ הכא הוא מקומו

סבור למכנייה בעין עיטם דמדלי אמרי ניתתי ביה יקליל כדכתיב יובין כתפיו שכן

ואיבעית יו אימא גמירי יידסנהדרין בחלקו

דיהודה ושכינה בחלקו דבנימין ואי מדלינן

ליה מתפליג מובא מומב דניתתי ביה פורתא

כדכתיב ובין כתפיו שכן ועל דבר זה נתקנא

דואג האדומי בדוד כדכתיב יכי קנאת ביתך

אכלתני וכתיב זכור ה' לדוד את כל ענותו

אשר נשבע לה' וגו' אם אבא באהל ביתי ₪

אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד

אמצא מקום לה' וגו' יהנה שמענוה באפרתה

מצאנוה בשדה יער באפרתה זה וו יהושע

דקאתי מאפרים מצאנוה בשדה יער זה

בנימין דְכתיב יבנימין זאב ימרף: כותני׳

זבחי שלמי צבור יואשמות אלו הן אשמות

אשם גזילות אשם מעילות אשם שפחה

חרופה אשם נזיר אשם מצורע אשם תלוי

שחיטתן בצפון וקיבול דמן בכלי שרת

בצפון יורמן מעון שתי מתנות שהן ארבע יונאכלין לפנים מן הקלעים יילוכרי כהונה

ילכל יו מאכל חליום ולילה מעד חצות:

מסורת הש"ם

ל) מנהדרין פו. [קידושין מנו.] ספרי שופטים קנב, ירוש סנהדרין פי"א ה"ג, 3) ספרי דברים כי"א ה"ג, עקב לו, שופטים שם, ג) [תרגוס יונתן של יוקח נא מעט מים (בראשית יח) קליל מל מענע מים (בלחקית ימ) קנינ מלח, T עי ירושי מכות פ״ב ה״ר ועי״ מכילתא ס״פ יתרו ומשפטים ספ״ד, 6) ירושי נזיר פ״ח ה״ב, 1) קידושין סט:, 1) במדבר לד ג-יג, 1) יהושע 1) במדבר לד ג-יג, 1) יהושע טו ח. ט. ט) ספרי ברכה שנב. ים ח, ט, ט) ספרי ברכה שוב,
י) כריתות יא., ל) [וע"ע תוס'
קוכה מט. ד"ה שכל, וע"ז כג:
ד"ה בקשו, וגיטין סח. ד"ה
מיכא, ומוס' חולין יח. ד"ה . וכמה]:

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה כתיב ועלה וכו' ועוד כתיב עליה אחת מירושלים אל ראש ההר אשר על פני:

> מוסף רש"י הורא רווח׳ הרא

שינויי נוסחאות

א] כהנא קרנות של מזבח חלולות כליל ("ש"מ וברש"): ב] וילך הוא ושמואל כל"ל (גליון): ג] נ"ל וירד הגבול ותאר ("ש"מ). ול' לות כה. נ"ל כתיב ועלה הגבול ותאר הגבול בשבט בנימן ועלה כתיב ותאר לא כתיב אמרי (כיר"א וק׳ וצ׳). ד] ואיכא דאמרי גמירי (כתה״י ואיכא דאמרי גמירי (כתה״י וש״מ): ה] ל״ל ביתי וגו׳ אם (פתחיים): הן ל"ל ביתי וגרי אם (פתחיים): הן גרי סערוך ערך הנס המריך: ון גרי סערוך ערך הנס (הגריים: בן ל"ל בכל (מתחיים: בן ל"ל בכל (מתחיים: בן ל"ל היו בארבעתן (שים: ין יש להם (שים: ") או בכתהיי וד"ו ("שים: ") או בכתהיי וד"ו ("שים: ") (יש"ח). יאן ככתה"י וד"ו חלקים: יב] מקומותם כנקבים חלולים [נ"ל חלקין] ולא הוצרך לפגום בהם פגימות לנקבים והס"ל (ע"פ כתה"י וש"מ): יג] ל"ל שהיו (*ש"מ): יד] מכל שעריך קרי עלייה משם לבית כל"ל (*ש"מ): מו] ל"ל פירש (ש"מ): מז] ברוחותיהם ובמקצעותיהם שון ברוחותיה ובמקצמותיהם (כי"ם): יון והן הן כתהיי ודיין: יה] לשון מספוק ועלה הגבול קברה (ימושע טו, ז): ישן ל"ל כתף (ש"ח): כ] ומנה והלך עד ירושלים כתיב ועלה כל"ל והל"ל (ע"פ כתה"י ש"מ וצ"ק): בא] כתיב בו עלייה אחת כל"ל באן כתרב בו עלייה אחת נכ"ל (י"ש"). כב] נש"מ נוסף ועד קרית יערים: כג] הגבול ולא הד"ח (שמכ"י וצ"ק): כד] על פני גיא ("ש"ח): כה] כלן נשמט קטע נכבד וכל"ל יערים והיינו דאמר נכבד וכל"ל יערים והיינו דאמר הכא בכולהו כתיב וירד הגבול הכא בכולהו כתיב זידד הגבול ותאר הגבול בשבט בנימין ועלה כתיב וירד לא כתיב. ה"ג והכי פירושא, בכל תחומי יהודה הנזכרים בצפון שהם משכלתה נחלת בנימין ולהלן לצד מערב וסמוכים לגבול צפוני של יהודה סמוך לנחלת צפוני של יהודה סמוך לנחלת בנימין מן המזרח עד קרית יערים כתיב ועלה ותאר וסד"ל (ע"פ כתה" דיז וש"ח). לפנינו נשמט בדילוג הדומות יערים יערים, ועי' מהרש"ל בח"ל: יערים, ועי' מהרש"ל בח"ל: בו] ראה אות ד': בו] נ"ל ואי בון להט מומל ? בון ללה אפשר (כתה" ה"ו): בחן ל"ל המיוחדת (שמכ"י וכ"ה בכתה"י): במן כד"ו בית ראשון וכש"מ מחקן ולפנינו הוסיפו מיבמ והיינו ע"פ ל"ק. ומהמשך דברי התוס' משמע דל"ג מיבות אלו: יטווס תשנוע לדיג נויכוע חלו. ל] 0"א ניטל טעם ביאה וניתנה לעוברי עבירה ומסתמא בבית שני שחרב בימיו איירי תדע דקאמר נמי ניטלה ברכה מן . זפירות ואשכחנא בבית שני

דגייו ליה. אחר שיבש סחר הבנין מעל חלקו של יהודה: ופרכינן והא אבנים שלמות כחיב. שיהא חלק ולא פגימות פגימות ואי אפשר לסתירה להיות חלקה: דמחים מידי מסותיה. כלומר במקומו על (כנגד) חלקו של יהודה הניח עץ ארוך ועוביו כעובי המלבן וחלק [והניח]

בתוך המלבן ולא יכול להדביק ח עם חלוקי האבנים ע"י שפיכת המיחוי סיד וקוניא ולכשיבש קלת 35 נטלו ונשאר מקומו חלק: קרנות של מובח חלולות היו. נקבים נקבים עמוקים בארבעתן ש שיפול דם החטחת ויבלע לתוכו: כמורק כוויות מובה. אלמא בית קיבול יש ח כמזרקים: דמחית מידי מתותיה. מקלות וקסמין [דקים] או נתן בין חלוקי האבנים וכשיבש הוליאם ונשארו מקומות יב בנקבים חלוקים ולא הולרך לפגום בפגימות לנקבים: שהן ש יושבים ברמה. בעירו של שמוחל: נויו של עולם. למצוח מקום לבית הבחירה מן התורה: ועלית. בכל דו שעריך קרי עלייה ומשם לבית המקדש מלמד שבית המקדש היה גבוה מכל ארץ ישראל: וארץ ישראל גבוהה מכל הארלות. לא מיבעיא לן הכא יולאו מהכא נפקא לן אלא מקרא אחרינא דכתיב (ירמיה טו וכג) לא יאמר עוד חי וגו׳ כי אם חי ה' אשר העלה ואשר הביא את בני ישראל מארץ לפון ומכל המהומות אשר הדחתים שם וגו': דוכתיה. מקומו היכן. מקום הגבוה בא"י בגבול מי הוא: אייסו ספר יהושע. לבדוק בגבולי השבטים ולח פירשו מו שם באחד מכל השבטים פיאות גבוליהם לארבע רוחותיהם חוץ משבט יהודה ובנימין שנתפרשו שם כל הגבולים מסובבין ברוחותיה יוו ומקלועותיה גבול יהודה לדרומה של ארץ ישראל וארץ אדום גבולו לדרום על פני כולו ואורך גבול יהודה מן המזרח למערב על פני אורך כל גבולה של א"י ים המלח למזרח וים הגדול למערב והן מן ח גבולי ארך ישראל בפרשת אלה מסעי " וגבול לפוני של ארץ יהודה לא היה מכוון לארכו אלא התחיל

למזרח מן הירדן ועולה למערב ומרחיב מאמלעו ופונה באלכסון ללפון ועולה מדביר יהו ומרחיב ללד לפון יי אל הכתף יש היבוסי היא ירושלים ומשהתחיל מן המזרח מונה בו והולך עד ירושלים: כחיב ועלה הגבול ולא כחיב וירד. ועוד ח) כתיב כאן בעלייה (ה) אחת מירושלים עד ראש ההר על פני גיא בן הינוס בבו ומשם עד הים שהוא לרוח מערב כתיב ותאר הגבול וירד הגבול בגו: ולא כסיב ועלה. ונחלת בנימין בלפונה של נחלת יהודה וגבול נגב לבנימין הוא גבול לפונה ליהודה אלא שאין אורך נחלת בנימין מן המזרח ועד הים אלא עד ירושלים ועד ההר אשר על ברו גיא בן הינום ועד קרית יערים בהו: כחיב ועלה וחאר ולא כסיב וירד. ותאר אינה לא עליה ולא ירידה למדנו שראש ההר אשר על גיא בן הינום הוא גבוה מן הכל ולמעלה מירושלים דמירושלים ולשם כחיב ועלה: סבור למיבנייה בעין עיעם. נראה בעיני שהוא מעין מי נפתוח האמור שם ח [יהושע טון אחר עליית ההר אשר על פני גיא בן הינום אשר לא נכתב ירידה

בינחיים: ניסתי ביה קליל. נעשה אותו נמוך מעט ונבנהו בירושלים שהיא למטה כדכתיב כתפיו ולא כתיב ראשו: ואיכא ביו דאמרי. האי דלא בנאה בעין עיטם משום דרחיק שם נחלת בנימין מנחלת יהודה יותר משיעור הר הבית ואפשר בו לסמוך לשכת הגזית לעזרה ואנן בעינן סנהדרין בעזרה דכתיב וקמת ועלית וגו' ולריכה להיות בחלקו של יהודה כדתפרש ואזיל ש' גמירי סנהדרין בחלקו של יהודה כדכתיב (בראשית מט) ומחוקק מבין רגליו: אם כל ענוסו. אשר עינה את עלמו לעסוק ולדעת ונשבע ונדר אם אבא באהל וגו': בותבר' וכחי שלמי לבור. כבשי עלרת: אשם גוילות. האמור בשבועת הפקדון (ויקרא ה): אשם מעילות. הנהנה מן הקדש: אשם שפחה חרופה. י) הכא על שפחה כנענית המיועדת 🗗 לעבד עברי: אשם נזיר. שנטמא במת דכתיב ביה והזיר לה׳ את ימי טרו וגו' (במדבר ו): אשם **חלוי**. ספק שגג בכרת ספק לא חטא והוא כתוב בויקרא [ה] גבי אשם מעילות. אשם ודאי ל"ג שכל אלו שהחכרו אשמות בויקרא השפרות אבט מעילות. אבט ודאי ל"ג שכל אלו שהווכרו אשמוה בנית שני שהיו וברי (שים): לאן שמביא שני שהיו ברי (שים): לאן שמביא זריקת סביב דכתיב במקום אשר ישחטו וגו' (ויקרא ז): ונאלנין לפנים ב"י בהמיה בפי עגלה (שים): הקדשים תאכלנו וגו'. וזבחי שלמי לבור בגמרא (נה.] מפרש מנא לים: שני הוה דקאמר התם לשבר (שים): להן שהדמים הניתנים על יסוד מערבי ועל יסוד דרומי יורדין בהן כוי ל"ל (שמביי וציק): לון משום דמייתי קרא (שים): לזן משום דמייתי קרא (שים): לזן לאל משמבי וציק): לון משום דמייתי קרא (שים): לזן לאל משמבי וציק): לון משום דמייתי קרא (שים): לזין לאר מערבי ועל יסוד מערבי ועל יסוד דרומי יורדין בהן כוי ל"ל (שמביי וציק): לון משום דמייתי קרא (שים): לזין לאר מערבי ועל יסוד מערבי ועל יסוד דרומי יורדין בהן כוי ל"ל (שמביי וציק): לון משום דמייתי פרא (שרם): ליחוד מערבי ועל יסוד בערבי ועל יסוד ודאין הן חוץ מאשם תלוי: שתי מחנות שהן ארבע. דבאשם נמי בעינן זריקת סביב דכתיב במקום אשר ישחטו וגו' (ויקרא ז): ונאכלין לפנים מן הקלעים. דכתיב באשם בויקח קרח [במדבר יחן לכל אשמם וגו' בקדש הקדשים תאכלנו וגו'. וזבחי שלמי לבור בגמרא [נה.] מפרש מנא ליה:

אבנים שלמות בו'. תימה דהוה ליה לחקשויי לח תניף עליהם ברזל אמר רחמנא ויש לומר שהש"ם קיצר כאן ורוצה לומר כמו שמדקדק הש"ס במסכת ע"ז פרק רבי ישמעאל (דף נב:)

גבי אבני מובח ששקלום אנשי יון

שניה עשה עזרא כדתנן במסכת פרה (פ"ג מ"ה) וכמו כן קשה בפרק רבי ישמעאל במסכת ע"ז (דף נב:) אמאי גנזו בית חשמונאי אבני מזבח ששקלום חנשי יון כיון דחפשר על ידי שמיר ויש לומר דשמיר אין עושה אותן שלמות שלא תחגור בה הלפורן ופרק קמא דחולין (דף יח.) אמרינן וכמה כדי פגימת המזבח כדי שתחגור בה לפורן ומיהו קשה בית לו המקדש כתיב אבן שלמה מסע נבנה וקאמר רצי יהודה דהוה שמיר לצית המקדש י: ומלאו במורק בווית מובח. הוה מני לאתויי מתני׳ דמסכת מדות (פ"ג מ"ב) ונקרן מערבית דרומית היו שני נקבים כמין שני חוטמין דקין שהדמים לח היו נתונים על יסוד דרומית יורדין בהן ומתערבין באמה ויוצאין לנחל קדרון אלא ניחא ליה לאיתויי דרב כהנא משום לו קרא ובקונטרם פירש שהנקבים היו בד' קרנות שיפול דם חטאת לתוכן או ויבלע ותימה לפירושו שלא היו המתנות למעלה אלא כנגד חודה מבחוץ:

[והיינו בית ראשון כמו] משחרב בית המקדש בטל השמיר והיינו בית שני דאי בית ראשון ליערבינהו וליתנינהו דמשמתו נביאים הראשונים היינו חורבן הבית כדתניא בגמרא משחרב בית המקדש בטלו אורים ותומים והיינו בית ראשון דחמשה דברים חסר בית שני מבית ראשון כדאיתא ביומא (דף כא:) ובטל השמיר היינו לאחר בית שני וכן הא דקאמר רבן שמעון בן גמליאל התם משחרב בית המקדש ניטל טעם יו פירות ומסתמא בבית שני שחרב בימיו איירי תדע דאשכחן בבית שני שהיו פירותיהם מתברכים ביתי שמעון בן שטח שנעשו חיטין ככליות של שור הגדול (תענית דף כג.) ועוד יש להביא ראיה דהוה שמיר בבית שני מעובדה דדמה בו נחינה שמו לאו דפרק קמא דקדושין (דף לא.) ובפרק שני דמסכת ע"ז (דף כג:) שבקשו ממנו חכמי ישראל אבנים לאפוד ואבני אפוד בעו שמיר כדמוכח לבו פרק עגלה ערופה (סוטה דף מח:) מדכתיב במלואותם ואפי׳ רבי יהודה דפליג עליה ואמר שמיר שבו בנה שלמה את בית המהדש מודה דאבני אפוד נמי בעו שמיר כדמוכח פרק מי שאחזו (גיטין דף סח.) גבי בנין בית המקדש שעשה שלמה דהאמר היכי נעביד איכא שמיר דאייתי משה לאבני אפוד וההיא על כרחין רבי יהודה היא דלר' נחמיה לא הוה בעי שמיר למקדש ועובדה דבן נתינה בבית שני לו דקאמר הדר לשנה אחרת נולדה לו פרה אדומה בעדרו ושבע פרות היו הראשונה עשה משה

. היתה שם מימות הנביאים ושתיה שמה גבוה מן הקרקע ג׳ אצבעות ועליה היה נותן, פי׳ המחתה של קטורת. ועתה שאלתי את פי העכו״ם ואמרו לי שהיא גבוה ב׳ קומות

דכתיב הר ציון, ועתה אני רואה בתים גבודים מציון, אלא מאי אית לך למימר שגבה מקום בנין הבתים. ואמרו לי שנמצאו בתים בסוף הבנין קרוב לציון בנויים בסלע, צ"ל שהם מכלל הר ציון וכן אמרו העכו"ם דשכונת היהודים היא מכלל ציון (תלכ"ז מ"ג סימן מתל"ט):

דגריו ליה. מימה מעיקרא ליעבד מלבן בענין זה:

ליתברינהו אבנים שלמות אמר רחמנא לינסרינהו לא תניף עליהם ברזל כתיב ואם תאמר וליעביד על ידי שמיר דבבית שני הוה שמיר כדמוכח בסוטה פרק עגלה ערופה (דף מח.) דקתני משמתו נביאים הראשונים בעל אורים ותומים

א מיי׳ פ״ב מהל׳ בית

שא א מיי פ"ב מהכי בי הבחירה הלכה טו: מב ב מיי שם הלכה ח: מג ג מיי פ"ה מהלי מעה" הלכה ג: מבר ד מיי שם הלכה ו: שה ד מיי שם הנכה ו: שה הו מיי שים שם הלכה א ופ"י שם הלכה ג: שו ז מיי שם פ"י הלכה י: שז ח מיי שם הלכה ז: שח ש מיי שם הלכה ח:

תורה אור השלם

ו. יְהֹוָה צָבָאוֹת יָגֵן עַלְיהֵם .1 וְאָבְלוּ וְבְּבָשׁוֹ אֲבְנֵי קְלְעְ וְשְׁתּוּ וְאָבְלוּ וְבְבָשׁוֹ אֲבְנֵי קְלְע וְשְׁתּוּ הָמוּ בְּמוֹ יְיָן וְמָלְאוֹ בְּמִוְּרָק בְּוְדִיּוֹת מָוְבַּח: זכריה ט, טו 2. וְדְוִד בְּרַח וַיִּמְלָט וְיָבֵא אֶל שְׁמִוּאַל הָרְמְתָה וַיָּגֶּד לוֹ אַת שְׁמִוּאַל הָרְמְתָה וַיָּגֶּד לוֹ אַת בל אשר עשה לו שאול וילר בְּל בַּשֶּׁוּ נְעָשְׁר לוּ שְׁאַרּל וְּיַּעְבּּר בְּנְרִית וּבְּנִיוֹתו: תַּיְבָּר לְשָׁאוּל לְאמר הָּנָה דְּוֹד בְּנְרִית (בְּנְיוֹתו) בְּרָמָה: ש״א יט, יח-יט בְּרָמָה: ש״א יט, יח-יט בְּרָמָה: ש״א יט, יח-יט בּין דְּם לְדָם בּין דִּין לְמִשְׁפְּט בִין דְם לְדָם בִּין דִּין וְבִּין נָגע לְגַגע דְבָּרִי רִיבֹת בְּשָׁעְרִיךְ וַקְמָתְ וְעָלִיתְ אָל הַמְּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהֹוָה אֱלֹהִיף בּוֹ:

יִבְחַר יְהֹוְה אֱלֹהֶיףְ בּוֹ: דברים יז, ח 4. וַיְהִי לְהֶם הַגְּבוּל לִפְּאַת 4. וְיְהִי לְהָם הַגְּבוּל לְפָאת אַפְּנְהָּת וְיְהַירון וְעַלְה הַגְּבוּל אַל כְּחָף יְרִיחו מצְפוּן וְעָלָה בְּהָר יְמָה וְתְיהו תֹצְאתְיו מְדְבֵּר בְּיֹת אָוֹן: וְעַבר משְׁם הַגְּבוּל לוְוֹח אַל כְּתָּף לוּוְה עַטְרוֹת אָדְר על הָדְר הְגִבוּל מנגָב לְבִית חרון תַחְתון: וְתָאר הְבָּר לְבִית חרון הַתְאר בַּיְבוּל וְנָסְבּר הְהָר אַשר על פַנֵי בִית הַרְאַר הַבְּוֹל הַתְּאַר בַּיְבוּל וְנָסְב לְבָאת יְם נְגְבָּה מוְ הַבְּבּר הִדְּה וְהִדִּיוֹן הַתְאר בַּרְבוֹת הַיִּת וְתִּיוֹן וְתָאר נְגְבָּהְ הְיְהִיה (וְהְיִנּיוּ בְּצֹר בְּינֹת וּדּוּן בָּנְבְּהְ הְיְהִיה (וְהְיִנּיוּ תְצְאַתְיִי אֶלּר קרִית בַּעל הִיא קרִית יְערים עיר בְּנִי יְהוּיְה וֹאת בְּאַת יְם: יהושע יח, יב-יד הַ לְבְנָיְמֵן אָמֵר יְדִיד יְהֹוְה

ישכו לבטח עליו חפח עליו כל

יַשְׁבּן לְבֶּטֶּח נְּלֶץ הְפָּוֹי שְׁבַן: היום ובֵּין בְּתַבְּיוּ שְׁבַן: 6. כִּי קְנָאַת בֵּיתָרְ אֲבְלֶתְנִי 6. כִּי קֹנָאַת בַּיתָרְ אַבְּלְתְנִי תהלים סט,

7. שיר המעלות זכור יהוה ין שין הפגערון זרן אַשר (לְדָוֹד אַת בְּל עְנוֹתוֹ: אֲשֶׁר גַשְׁבָּע לִיהוֹיָה נְדָר לְאַבִּיר יַעַלְב: אָם אָבא בְּאהֶל בִּיתִי אם אָצלָה עַל עָרָשׁ יְצוּעָי: אָם אָתַן שנת לעיני לעפעפי תנומה: עד אָמְצָא מְקוֹם לִיהוְיָה מְשְׁבְּנוֹת לָאָבִיר יַעֲקֹב: הָנָּה שְׁמְעֲנוּה בָאָפְרִתָה מִצְאנוּהְ בִּשְׁדֵי יָעָר:

תהילים קלב, א-ו מהילים קלב, א-ו 8. בְּנִימִין זְאַב יִטְרָף בְּבּקֶּר יאבַל עד וְלָעֶרֶב יְחַלָּק שְׁלְל: בראשית מט, כז

ליקוטים (ווזייר לנוחוד הרא)

מבור למיבניה בעין עימם. שאלת סבור למיבניה בעין עימם. שאלת ממני דמקראי משמע דהר הבית והמקדש גבוה מירושלים, והכי אמרינן נמי (חגיגה ב' ע"א) כל קטן שיכול לאחוז בידו של אביו יקטן ש מירושלים להר הבית ולעלות מירושלים להר הבית אביו חייב להעלותו. והכי אמרינן בזבחים דסבור למיבנייה בעין עיטם שהוא המקום גבוה מכל ארץ ישראל, אלא משום זכר און שואי, אלא מסוב דכתיב ובין כתפיו שכן נחיתו פורתא. מכל הני משמע שהר הבית גבוה מכל ירושלים, ועתה אני רואה שהיא גבוהה מהר הבית מכל סביבות הבית חוץ מצד הדרום אשר שם עמק יהושפט ושם לא היה בנין. את הבית כמה פעמים ומשנאתם אותו ערו ערו עד היסוד בו. ועוד כדי שלא יהיה גבוה ממקום בשנה את העפר שהיה תיחוח ומוליכין אותו עד ששפל קרקעות הר הבית. וגם מלכי קרקצות הר הבית: וגם מכני העכו"ם היו חופרים כדי לגלות יטודות הבית לבנות עליהם חומת הבית. תדע דתנן ביומא (נ"ג ע"ב) משניטל הארון אבן